

Sprawozdanie

Komisji bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego, tyczącego się zmiany paragrafu 112 statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 17 maja 1893 powziął Wysoki Sejm uchwałę, którą polecił Wydziałowi krajowemu, aby się wystarał, iżby w drodze ustawy przyznane zostały obligacyom kolejowym, mającym się wydać przez Bank krajowy, jak najdalej idące ulgi podatkowe, stemplowe i należyciowe, a w szczególności co najmniej takie, jakie obligacyom styryjskiej krajowej pożyczki kolejowej ustawą z dnia 15 czerwca 1890 Nr. 121 Dz. u. p. przyznano. Dalej polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by się wystarał u c. k. Rządu, iżby wyż wspomniane obligacye kolejowe mogły być używane do lokacyi kapitałów fundacyjnych, kapitałów pod dozorem publicznym zostających, funduszków pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych, tudzież, ażeby te obligacye służyć mogły według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych i kontraktowych, jako małżeńskie kaucye wojskowe i jako kaucye cłowe, jakoteż by mogły być używane na lokacye c. k. pocztowej kasy oszczędności“.

Żądanie o nadanie obligacyom kolejowym charakteru walorów pupilarnych, kaucyjnych i depozytowych stało się zadość specyjalną ustawą państwową z dnia 31 grudnia 1894 Nr. 10. Dz. p. p. 1895, według której wspomniane obligacye mogą być używane do lokowania kapitałów fundacyi, zakładów pod nadzorem publicznym zostających, urzędu pocztowych kas oszczędności tudzież kapitałów sierocińskich i depozytowych, jakoteż na kaucye służbowe i na kaucye w interesach.

Używanie kolejowych obligacyi Banku krajowego do składania w nich małżeńskich kaucyi wojskowych dozwolonem zostało reskryptem c. k. Ministerstwa wojny z 9 kwietnia 1896 l. 1737 (Nr. 59 Dz. rozp. dla c. k. wojsk 1896) a reskryptem z dnia 5 marca 1896 l. 10.937 (Nr. 31 Dz. rozp. Ministerstwa finansów z 1896 r.) upoważniło c. k. Ministerstwo Skarbu podwładne mu urzędy do przyjmowania kaucyi cłowych w obligacyach kolejowych Banku krajowego.

W ten sposób z żądań objętych wspomnianą uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 17 maja 1893 pozostawałyby jeszcze te, które dotyczą przyznania obligacyom kolejowym Banku krajowego ulg podatkowych, stemplowych i należyciowych.

Starania o uzyskanie ulg podatkowych zostały udaremnione przez nową ustawę podatkową z dnia 25 października 1896 r. Nr. 220; Dz. u. p., która wprowadza nowy

ogólny podatek od rent, a trudno przypuścić, aby obecnie po wydaniu tej ustawy można uzyskać specjalne uwolnienia podatkowe, któreby tworzyły wyłom w ogólnych prawidłach tą ustawą dopiero ustalonych. Według § 131 alinea d. tejże ustawy wynosić będzie podatek ciężący na kuponach obligacji kolejowych Banku krajowego $1\frac{1}{2}\%$ od kuponu, czyli wobec 4% stopy tych obligacji $\frac{1}{16}$ od sta nominalnej ich wartości. Komisji bankowej zdaje się rzeczą wskazaną, ażeby w interesie należytego sfinansowania obligacji kolejowych i zabezpieczenia im stałego targu, Bank krajowy nie potrącał tegoż podatku rentowego przy wypłacie kuponów, ale takowy sam pokrywał. Należy się jednak nad tem zastanowić, czy wobec tego, że Bank krajowy w myśl przepisów o udzielaniu pożyczek kolejowych wydanych uchwałą Wydziału krajowego z dnia 12 lutego 1895 r. L. W. 53081/94 pobierać ma od tych pożyczek dodatek tylko w wysokości $\frac{1}{8}$ rocznie, a już sam podatek rentowy równa się $\frac{1}{16}$ od sta rocznie, nie okaże się potrzeba podwyższenia tego dodatku.

Co się ostatecznie tyczy kwestyi uzyskania ulg stemplowych i należnościowych dla obligacji kolejowych to sprawa ta weszła w nową fazę z chwilę wejścia w życie ustawy państwowej z dnia 31 grudnia 1894 o kolejach niższego rzędu (Nr. 2 Dz. u. p. z 1895 r.). Według tej ustawy mogą być przyznawane ulgi stemplowe i należnościowe obligacyom wydawanym przez Banki krajowe w celu zebrania kapitałów na budowę kolei lokalnych, jeżeli obligacye te będą należycie fundowane, i jeżeli oddziały kolejowe dotyczących Banków pozostawać będą pod nadzorem c. k. Rządu; przyznanie to nastąpi nie w drodze specjalnych ustaw państwowych — jak przed wydaniem rzeczzonej ustawy — lecz w drodze rozporządzeń c. k. Ministerstwa.

Na podstawie tej ustawy, podjął Wydział krajowy starania o wyjednanie u c. k. Rządu postanowienia zaliczającego obligi kolejowe Banku krajowego do rzędu tych walorów, którym w myśl art. VII. wspomnianej ustawy, służą przewidziane w tym artykule ulgi. Reskryptem z dnia 24. lutego 1896, l. 28, zgodziło się c. k. Ministerstwo skarbu na tenże wniosek Wydziału krajowego, jednakowoż pod warunkiem, iż w myśl art. VII. powołanej ustawy państwowej, oddział kolejowy Banku krajowego, zostający według statutu tegoż Banku i ustawy z dnia 24. kwietnia 1874, Nr. 48. Dz. u. p. dotąd pod wyłącznym nadzorem Wydziału krajowego, odtąd także nadzorowi c. k. Rządu podlegać będzie.

Gdy żądanie to Ministerstwa skarbu dąży tylko do tego, ażeby stworzyć warunki, od których zaistnienia powołany art. VII. ustawy z dnia 31. grudnia 1894, przyznanie ulg stemplowych i należnościowych zawisłem czyni, przeto Wydział krajowy uchwałą z 13. marca 1896, L. W. 17.674, przyjął powyższy warunek, a następnie skreślił zgodnie z c. k. Ministerstem skarbu zakres działania komisarza rządowego, mającego wykonywać nadzór c. k. Rządu nad działem kolejowym Banku krajowego.

Wobec tego okazała się potrzeba zmiany postanowień statutu Banku krajowego w ten sposób, iżby nadzór c. k. Rządowi nad oddziałem kolejowym przyznany, także statutowo określony został.

W tym celu wystarczy uzupełnić ostatni ustęp §. 112, przez dodanie prawa nadzoru nad oddziałem kolejowym do ustanowionego jż tamże prawa Rządu do nadzoru nad oddziałem bankowym.

Natomiast niema potrzeby zmiany Al. 12, §. 112, statutu Banku krajowego, albowiem prawo nadzoru nad oddziałem kolejowym c. k. Rządowi przyznane, nie zmienia w niczem prawa nadzoru Wydziału krajowego, płynącego dlań z ustawy z 24. kwietnia r. 1884, Nr. 48, Dz. u. p., a tem samem też kompetencya komisarza przez Wydział krajowy ustanowionego nie ulega żadnej zmianie, co też Wydział krajowy wobec c. k. rządu wyraźnie sobie zastrzegł. Nadzór wykonywany przez Wydział krajowy nad oddziałem kolejowym i nadzór c. k. Rządu nad tymże oddziałem nie wyłączają się tedy, ale istnieją obok siebie, wzajemnie się uzupełniając.

Z uwagi tedy, że sprawa uzyskania ulg należnościowych dla obligacyi kolejowych Banku krajowego jest ważną i doniosłą dla przeprowadzenia emisji tych obligacyi w możliwie najpomyślniejszych warunkach i że według art. VII. ustawy państwowej z dnia 31. grudnia 1894 r. nadzór c. k. Rządu nad oddziałem kolejowym jest nieodzownym warunkiem przyznania tych ulg;

dalej z uwagi, że wspólny nadzór z jednej strony komisarza Wydziału krajowego, a z drugiej strony komisarza rządowego nad oddziałem kolejowym Banku krajowego nie powinien dać powodów do kolizyi, zwłaszcza, że zakres działalności komisarza c. k. Rządu i jego atrybucye z góry ściśle określone zostały; ostatecznie z uwagi, że c. k. Ministerstwo Skarbu nie wyczekując uchwały Wysokiego Sejmu, już na podstawie przyrzeczenia Wydziału krajowego, że oddział kolejowy Banku krajowego nadzorowi c. k. Rządu poddany zostanie, reskryptem z dnia 17. października 1896, l. 2.615 obligacyom kolejowym tegoż Banku żądane ulgi stemplowe i należnościowe już stanowczo przyznało, Komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 11. grudnia 1896, L. W. 79.201.

2. Końcowy ustęp §. 112 statutu Banku krajowego uchyla się w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać:

„C. k. Rząd wykonuje nadzór nad oddziałem bankowym w myśl cesarskiego patentu z dnia 26. listopada 1852, (Dz. ust. p. Nr. 253), a nad oddziałem kolejowym w myśl art. VII. ustawy z dnia 31. grudnia 1894 r. (Dz. ust. p. Nr. 2, z r. 1895).

Przewodniczący:
Polanowski.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.